

VARUL

LAW FIRM

FIRM VARUL

VARUL LAW

VARUL

KONTEINERU DEMEREDŽA JAUNAIS TIESISKAIS REGULĒJUMS.

Patriks Markēvičs, LL.M.

04.06.2015 Radisson Blue Daugava Hotel

ESTONIA \ LATVIA \ LITHUANIA

\ VARUL.COM

Kas ir demeredžs?

«Voylayrules 1993» 24. punkts nosaka:

«**«DEMEREDŽS»** nozīmē nolīgtu summu, kas ir maksājama kuģa īpašniekam par kuģa aizkavēšanu pēc guļlaika beigām, par ko kuģa īpašnieks nav vainojams. Demeredžam nepiemēro guļlaika izņēmumus.»

4. Punkts nosaka:

«**«GUĻLAIKS»** nozīmē nolīgtu laika periodu kura laikā kuģa īpašnieks nodod kuģi iekraušanai vai izkraušanai nemaksājot papildus fraktu.»

19. Punkts nosaka:

«**«PAZIŅOJUMS PAR GATAVĪBU»** (*Notice of Readiness (NOR)*) nozīmē paziņojumu fraktētājam, nosūtītājam, saņēmējam vai citai personai saskaņā ar čarteru, par to, ka kuģis ir ieradies ostā vai pie pietātnes (atkarībā no čartera noteikumiem) un ir gatavs iekraut vai izkraut.

VARUL

Demeredža juridiskais raksturs.

- Lords Brandons «*Lips*» lietas spriedumā noteica:
«Demeredžs ir fraktētāja līguma pārkāpšanas atbildība par zaudējumiem, kas rodas aizturot nofraktēto kuģi pēc nolīgtā guļlaika. Demeredža prasības rezultāts ir maksājamo zaudējumu aprēķins, tā nemaina fraktētāja atbildības raksturu, kas ir un paliek atbildība par zaudējumiem, kas ir iepriekš aprēķināti.
Demeredžs nav atlīdzība, kas jāmaksā fraktētājam par tiesībām aizturēt nofraktēto kuģi pēc nolīgtā guļlaika.»
- *Vai aprēķinātie zaudējumi ir līgumsods?*
Summa nav līgumsods, ja tā atspoguļo patiesu zaudējumu iepriekšēju aprēķinu līguma pārkāpšanas gadījumā.

Konteineru demeredžs.

- Nav plašas Anglijas tiesu prakses - jāpiemēro kuģu demeredža principi. Tiesnesis Leggatt zemāk minētajā lietā – *«Konteineru demeredžs», tā pat kā konteineru jūras pārvadājumi, ir relatīvi jauna parādība. Lietā puses neatsaucās ne uz vienu tiesu prakses lietu, kas būtu saistīta ar konteineru demeredžu.»*
- Lieta: *MSC S.A. vs. Cottonex Anstalt* [2015] EWHC 283 (Comm)
Kokvilnas tirgus sabrukuma rezultātā, saņēmējs Bangladešā atteicās saņemt 35 konteinerus ar kokvilnu. Demeredža prasība pārsniedz USD 1.m. Kravas apmaksu ar apstiprinātu akreditīvu.
Demeredža prasība saskaņā ar konosamenta noteikumiem un piemērojamo pārvadātāja Tarifu.

Tiesas lēmums *MSC S.A. vs. Cottonex Anstalt* lietā.

- Vai demeredžs ir maksājams pirms konteiners ir nodots saņēmējam?
- Vai ir sācies «brīvais laiks»?
- Kas pārvadātājam bija jādara, lai samazinātu savus zaudējumus?
- Vai vajadzēja konteinerus izkraut?
- Vai pārvadātājam vajadzēja aizvietot (iegādāties citus) aizņemtus konteinerus?
- Cik ilgi jāmaksā demeredžs?
- Vai ir notikusi «atteikšanās» no līguma?
- Tiesa nolēma – 2011. gada 27. septembrī pārvadātājam tika paziņots, ka nosūtītājs nevar un nevarēs saņemt kravu. Kopš šī brīža nosūtītājs ir pārkāpis līgumu no tā atsakoties (*repudiatory breach of contract*).

V A R U L

Tiesas lēmums *MSC S.A. vs. Cottonex Anstalt* lietā.

- Cietušās puses tiesības pieņemt atteikšanos no līguma vai turpināt līgumu. Likumīgās intereses kritērijs – cietušajai pusei ir jābūt pamatotam iemeslam turpināt līgumu, ņemot vērā arī vainīgās puses intereses (*Stocznia Gdanska S.A. vs. «Latvijas kuģniecība»*).
- Ja būtu pieņemta atteikšanās no līguma, pārvadātājam būtu tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību.
- Pārvadātājs pieņēma lēmumu turpināt līgumu un prasīt demeredžu. Tiesa lemj, ka vienīgais mērķis bija turpināt aprēķināt un prasīt demeredžu.
- Vai šādos apstākļos demeredža noteikumi ir uzskatāmi par līgumsodu.

V A R U L

Tiesas secinājumi *MSC S.A. vs. Cottonex Anstalt* lietā.

- Nav likumīgi turpināt līgumus ar vienīgo mērķi prasīt demeredžu, ja ir skaidrs, ka pārvadātājam nav finansiālu zaudējumu.
- Pat ja tiesa lemtu, ka pārvadātājam ir neierobežotas tiesības turpināt līgumu, tiesa lemtu, ka tāds līguma noteikums par līgumsodu nav izpildāms tiesas ceļā, jo nav iespējams likumīgi pamatot kā kompensāciju līguma noteikumus, kas paredz demeredža piedziņu neierobežoti ilgi apstākļos, kad saprātīgam pārvadātājam nerastos zaudējumi tādos apstākļos.

VARUL

Ko darīt pārvadātājam?

Jautājumi.

Kontakti:

Patriks Markēvičs LL.M.

Tel. 29107629

patriks.markevics@varul.com

Kaļķu iela 15, LV -1050, Rīga, Latvija